

Zienswijze Stedelijk horecabeleid namens het Eilandenoverleg 13 oktober 2022

Een citaat uit het CONCEPT STEDELIJK BELEIDSKADER HORECA EN TERRASSEN geeft de burger in Amsterdam bijzonder goede moed omdat daaruit blijkt dat B&W van Amsterdam het beste met haar burgers voor heeft.

In een zin ontleend aan de Omgevingsvisie 2050 (vastgesteld in juli 2021) wordt het onder het hoofdje MEERKENNIGE ONTWIKKELING als volgt verwoord:

'Voor alle buurten binnen de ring van Amsterdam, ten zuiden van het IJ, is terughoudendheid nodig van horeca en andere publiekstrekkende functies in woonbuurten, terwijl tegelijkertijd in de stadsstraten de economische functies in gebouwplinten worden beschermd.' (p.5)

En even verderop: *'Mogelijkheden tot het leveren van maatwerk voor wat goed is voor bewoners en ondernemers in het gebied en voor de stad als geheel'* (CSBHT p.6)

Op dezelfde pagina wordt onder het hoofdje GELUIDSOVERLAST VOORKOMEN het belangrijkste twistpunt tussen bewoner en ondernemer ruimhartig onderkent:

'Geluid hoort bij een levendige, bruisende stad, maar te veel geluid leidt tot hinder, slaapverstoring en bij langdurige belasting tot ernstige gezondheidsklachten. Daarom streven we naar zo min mogelijk geluidhinder van horeca en terrassen. Vooralnog hanteren we hiervoor de bestaande regels over geluidhinder uit het Activiteitenbesluit. De komende jaren onderzoekt Amsterdam welke aanvullende mogelijkheden er zijn om geluidsoverlast terug te dringen met de komst van de Omgevingswet.' (CSBHT p.6)

Het lijkt erop dat B&W van Amsterdam naar haar burgers geluisterd heeft en de inwoners van haar stad eindelijk op plaats 1 zet. Maar de paragraaf over *Duurzaamheid* waarbij de zwaar milieubelastende terrasverwarming slechts iets teruggedrongen wordt, terwijl wel onderkend wordt dat er sprake is van milieuschade, geeft een ander beeld. (CSBHT p.7)

Deze dualiteit is eigen aan deze conceptnota en wordt gevoed door het feit dat voor het vaststellen van deze nota vooral overleg is geweest met horecaondernemers en de burgers vooral reactief gehoord zullen worden, middels de voorlichtingsbijeenkomsten en de ingediende zienswijzen.

Dit is weer een gemiste kans. Grote vraag is waarom is de burger, de inwoner van de stad niet bij het opstellen van deze nota betrokken. Er zijn genoeg bestaande en door de gemeente gekende overlegstructuren in de stad die de buurt vertegenwoordigen. Niet alleen op gemeentelijk niveau, maar ook op wijkniveau is de gemeente niet aanspreekbaar via de door haar aangewezen personen, coördinatoren, stadsdeelcommissies of verantwoordelijke wethouders.

Derhalve ziet ook het Eilandenoverleg van de Oostelijke Eilanden zich genoodzaakt haar zaak middels een zienswijze op de onderhavige conceptnota aan de gemeenteraad voor te leggen.

Doel en werkwijze

De gemeente heeft een duidelijk doel voor ogen: spreiding van de horeca over de verschillende stadsdelen. Want uiteindelijk zet een *'Sterke horeca (zet) gebieden op de kaart, ook voor bovenlokale en toeristisch-recreatieve bezoekers. Belangrijk is dan wel de beschikbaarheid van geschikte vestigingslocaties en terrasruimte.'* (CSBHT p.9)

In het recente verleden heeft de gemeente en de woningcorporatie Stadgenoot gemeend de horeca op deze wijze ook voor de ontwikkeling van Oostenburg Noord te moeten inzetten. Het werd aan 'placemaker' Roest overgelaten om middels een vrijplaats-achtige vergunning dusdanig reuring te veroorzaken dat het eiland Oostenburg bij de internationale gouden jeugd, de millennial op de kaart gezet zou worden. (Het was daarvoor al geprobeerd met de theaterhallen van Joop van den Ende, later locatie voor de The Blue Men Group en als laatste dance feesten maar de hallen waren niet geluiddicht te krijgen en het theater moest na vijf jaar gedogen van overlast het veld ruimen.) Zowel bij de theaterhallen als bij Roest werd ondanks de vele klachten uit de omgeving niet handhavend opgetreden. Terrassen, stadstrand, illegale feesten in gehuurde van Gendthal, vuurkorven – ook bij mist en motregen – werden allen gedoogd. (zie bijlage I) Het heeft in de buurt, zowel aan de kant van Wittenburg – direct geluidsoverlast – als aan de rest van Oostenburg niet dat vertrouwen aan de gemeente gegeven dat zij een goed beheerder en handhaver van haar eigen regels is. Dat is blijkbaar een ambitie te ver. En net als bij dit concept beleidskader werden bewoners niet betrokken bij de initiatieven terwijl de gevolgen een enorme impact hadden op het woon- en leefklimaat.

Horeca ambitieplan

Nu stuurt de gemeente de spreiding van de horeca aan middels een daartoe in het leven geroepen zogenaamd horeca-ambitieplan per gebiedstypologie. Dit concept is weer vanuit de horecaondernemer (of investeerder) geredeneerd. Het is onduidelijk waar en wanneer de bewoners worden geraadpleegd binnen dit horeca-ambitieplan. Onduidelijk is waarom dit zo eenzijdig wordt vastgesteld. En daarboven wordt gesuggereerd dat er alleen maar positieve aspecten aan de horeca zitten, omwonenden weten dat dit ver buiten de werkelijkheid is.

De nota gaat verder met: 'Horeca-ambitieplannen worden per stadsdeel opgesteld voor gebieden waar een disbalans is ontstaan, of waar een andere horeca invulling gewenst is. De horeca-ambitieplannen volgen een vaste opbouw, zodat deze uniform zijn in de hele stad. Het omvat een gedegen analyse van de bestaande situatie, (door)ontwikkelingen van het gebied en geeft een duidelijke richting, waarbij de vraag is: moet er de komende jaren meer horeca worden toegevoegd, moet de horeca gelijk blijven of is er juist minder horeca gewenst?' (CSBHT p.17)

'Horeca-ambitieplannen worden opgesteld met kennis vanuit de stadsdelen en in mandaat vastgesteld door het dagelijks bestuur van de stadsdelen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van stadsdelen om gebiedsgericht te kunnen werken. Het horeca-ambitieplan is richtinggevend en helpt bij het maken van keuzes bij een buitenplanse afwijking en bij het wel of niet toekennen van een vergunning.' (CSBHT p.17)

Direct daarop volgt de grootste doodoener en haalt de gemeente haar eigen beleidsinstrument onderuit: *'Het is niet verplicht om een horeca-ambitieplan op te stellen. Het toetsingskader is dan het omgevingsplan, aangevuld met het beleidskader met de gebiedstypologieën.'* (CSBHT p.17) Waar er eenheid en eenduidigheid in regelgeving dreigde te komen is die nu vakkundig om zeep geholpen. Dat komt ook door de vele uitzonderingen, afwijkingen en ontheffingen die mogelijk gemaakt worden of blijven. En opnieuw: waar in dat proces worden de bewoners betrokken?

Omgevingsvergunning horeca

Het heil moet dan komen van het omgevingsplan.

De grote vraag is dan of de betreffende 'omgevingsvergunning horeca' voor iedereen in te zien is of vanwege concurrentiebedingen niet voor derden openbaar en toetsbaar is. De weg voor onderonsjes gemeente(handhaver) en horeca(ondernemer) is geplaveid. Alleen

transparantie en openbaarheid biedt meer garantie voor samenleven zonder conflicten. Deze omgevingsvergunning horeca moet openbaar zijn omdat daarin de randvoorwaarden omschreven zijn waarmee een ondernemer zijn directe omgeving kan en mag belasten. Het schept een broos wettelijk kader waaraan partijen te houden zijn, waarop een conflict juridisch onderbouwd kan worden en mogelijk kan leiden tot het intrekken van de vergunning.

Terrassenplan

Bij het Terrassenplan worden naast het plezier van een terras ook de nadelen aangestipt. Op de Oostelijke Eilanden heeft de horeca zich sinds de sanering van de eilanden, volgens toen vigerend gemeentebestuur, met name aan de Eilandenboulevard gevestigd. Ook met de eerste saneringsronde van de Czaar Peterbuurt werd horeca en kleinbedrijf actief naar de Eilandenboulevard gedwongen want de Czaar Peterbuurt was een woonbuurt. Eerst nadat de buurt, als onderdeel van het centrum binnen de oude omwalling gelegen, de status 'beschermd stadsgezicht' kreeg leidde de daaruit voortgekomen gentrificatie tot andere inzichten en het aantrekkelijk maken van de straat tot het terrassenplan Czaar Peterbuurt. Goed voor expats en voor Engelse investeerders 'return on investment' en de fenomenaal gestegen huis- en huurprijzen.

Deze laatste beleidswijziging is ook eigen aan de meest recente saneringsingreep op de Oostelijke Eilanden: Oostenburg Noord. Het wordt een boven stedelijke wijk met een geheel ander karakter dan de andere eilanddelen Oostenburg Zuid, Wittenburg en de Conradstraat deel uitmakend van de Czaar Peterbuurt en alle bijbehorende grachten met hun woonboten.

De Oostelijke Eilanden zijn een woongebied. Daar hoort, volgens de bijlage een passende horeca bij en daarnaast zijn er volgens diezelfde bijlage ook nog specifieke regels.

Deze voorwaarden en regels komen aardig overeen met de maatregelen zoals die getroffen zijn in de eerste saneringsronde van de Czaar Peterbuurt: concentratie langs doorgaande wegen in de buurt. Alleen door met oogkleppen op naar het plan Oostenburg Noord te kijken en te doen alsof het geen onderdeel zou uitmaken van 'De Oostelijke Eilanden' kan het feit dat het een woongebied is over het hoofd worden gezien. Deze eenzijdige kijk maakt het wel bijzonder zuur voor de buurt dat zij in een vroeg stadium erin toegestemd heeft dat Oostenburg Noord met een mix van wonen en werken ontwikkeld zou worden. Het werken werd door de buurt gezien als daadwerkelijk werk voor de handwerksman als in de beste traditie van de industrie op de Oostelijke eilanden, en niet als en vrijplaats voor **zeventien** horecavestigingen.

Dit laatste valt de buurt niet te verwijten want vanwege de crisis is het plan Oostenburg Noord ontwikkeld in het kader van de 'Crisis en herstelwet' wat er in het kort op neerkomt dat inspraak of medezeggenschap over planontwikkeling slechts beperkt is tot stratenplan, bouwvolumes per blok en mogelijke bedrijfs- en woninginvulling. Bewonersgroepen uit de omgeving werden door betrokken partijen eenzijdig geïnformeerd, van participatie was geen sprake.

Dat de projectontwikkelaars het plan boven stedelijk konden ontwikkelen heeft alles te maken met de minutieuze bestemmingsplangebiedsomschrijving van het te ontwikkelen gebied. Het plan is niet gezien in het kader van het grotere geheel 'De Oostelijke Eilanden' die als totaal **gemeentelijk** ontwikkeld zijn als woongebied en Oostenburg Noord **particulier projectmatig** ontwikkeld is waarbij de gemeente slechts kader- en richtinggevend aanwezig is.

Tot op heden onttrekt de planontwikkeling Oostenburg Noord zich aan een democratische

toetsingskader en is het een vrijplaats voor de moderne kapitaalkrachtige projectontwikkelaar, waarbij de gemeente bij gebrek aan een totaalvisie op Oostelijke Eilanden, inclusief Marineterrein en Funen, lijdzame en toekijkende derde is.

De horeca is op Oostenburg dan ook niet gelegen aan een doorgaande weg en is meest niet gevestigd op de hoeken. De horeca gaat zich in dit geval uitstreken over de volle lengte van de VOC-kade, (Inntelhotel/Werkspoorhal/Roest/nog te bepalen horecazaak/Van Gendthallen) daarmee is er sprake van een horecaconcentratiegebied op de VOC-kade met aan de overkant van de Wittenburgervaart wooneiland Wittenburg. Waarbij extra factor is dat het geluid ver draagt over het water en zo direct de slaapkamers binnendringt van de bewoners aldaar.

Het vertrouwen dat door de gemeente van de bewoners gevraagd wordt, 'dat het in de toekomst anders toe zal gaan', wordt bepaald niet bevorderd doordat er al lang gevraagd is om over het terrassenplan VOC-kade mee te praten maar dat is tot op de dag van vandaag niet gehonoreerd. Ook liggen deze horecabestemmingen al vast in het bestemmingsplan terwijl ze dus strijdig zijn met de uitgangspunten van het nieuwe beleid.

De ervaringen met het terras van Roest en het stadsstrand, wat door de gemeente toegestaan werd zonder overleg met de buurt, vormen geen fundament voor vertrouwen. De mogelijkheid tot het vormen van één groot terras langs de VOC-kade tijdens het Tropisch weer scenario heeft tot gevolg dat de buurt straks weer terug is bij af, namelijk een lang lint van terrassen die te samen een enorme overlast geven. Het punt is dat stemgeluid geen handhaafbaar criterium is maar wel tot enorme proporties kan toenemen als de massaliteit groot is. Clustering van horeca is daarmee en slecht idee. Daarom zou gekozen moeten worden voor kleinschalige horeca in een woonbuurt met kleine terrassen die om 23.00 uur sluiten en géén Tropisch weer scenario in woonbuurten.

Toezicht en handhaving

Het beschadigde vertrouwen is ook veroorzaakt door het meervoudig falen van de gemeentelijke handhaving of het gebrek aan terugrapportage na handhaving.

De gemeentelijke voorlichters gaven zelf in de hoorzittingen toe dat de handhaving gebrekkig is vanwege het gebrek aan personeel en middelen. Op de Oostelijke Eilanden is al genoeg ervaring opgedaan met deze gemeentelijke maatregel om de effectiviteit van de maatregel te betwijfelen. Zoals in de hoorzitting door de bewoners ook werd aangegeven zouden het aantal toezichthouders opgevoerd moeten worden en moet daar extra budget voor vrijgemaakt moeten worden en zouden sancties strenger toegepast moeten worden en tot daadwerkelijk intrekken van een vergunning moeten leiden. De woordvoerder onderkende de zwakheden van het systeem maar zei toe dat dit in het horeca-ambitieplan, naar typologiegebied, per omgevingsvergunning horeca en terrassenplan beter te handhaven en te ondervangen zou zijn. Echter zolang deze zonder de inbreng van de bewoners opgesteld worden en alleen via voorlichtingsavonden en ingediende zienswijzen hun invloed op de systeemmaatregelen kan uitoefenen werkt dat ook niet mee aan het opbouwen van vertrouwen.

Participatie

Tot nu toe is de nota samen met de horeca opgesteld en kan de burger zich samen met andere belangengroepen in het overleg storten. Om de gemeente dan de door haarzelf onderkende overlast nogmaals erkend en in regelgeving vastgelegd krijgen.

Bewoners(organisaties) hadden betrokken moeten worden bij het maken van het beleid en niet alleen een rol toebedelen in de uitvoering.

Om tot een goede participatie te komen dient de gemeente openheid van zaken te geven en transparant te zijn over de afspraken die gemaakt zijn en worden met horecaondernemers.

Derhalve dienen terrassenplannen, horeca-ambitieplannen, omgevingsvergunningen horeca openbaar toegankelijk te zijn en gedeeld te worden met de aanliggende bewonersgroepen. Slechts volledige transparantie kan het geschonden vertrouwen in het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan mogelijk herstellen.

Tot slot

In het concept beleid worden de zegeningen van de horeca voor de stad ruim uitgemeten, de overlast wordt erkend maar de urgentie om die op een degelijke manier aan te pakken wordt gemist. Dat geldt ook voor de preventie van alcoholgebruik, er worden twee zinnen aan gewijd maar wat er concreet aan gedaan gaat worden staat er niet. Net als de meer dan tien verdrinkingsdoden per jaar die te linken zijn aan overmatig alcoholgebruik. Er was een landelijk concept preventie akkoord waarin het advies stond om geen "blurring" (wijntje bij de kapper) toe te staan. Dat is verdwenen uit de definitieve versie en volgens het huidige regeerakkoord zou het wel mogelijk gemaakt kunnen worden. Het zou Amsterdam sieren als ze dit oorspronkelijke, goed onderbouwde advies, alsnog zou overnemen om nog enige beperking te bieden aan de alom aanwezige mogelijkheden om alcohol te gebruiken.

Met vriendelijke groet,
Namens het Eilandenoverleg,

A handwritten signature in black ink, reading 'Bart Uitdenbogaart'. The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Bart Uitdenbogaart,
Voorzitter.

Email: eilandenoverleg@buurtorganisatie1018.nl
Contactpersoon Eilandenoverleg: Bart Uitdenbogaart 06 20058030

VOC kade geluidsoverlast

WERKGROEP VOC-KADE

De VOC-kade is de kade op Oostenburg-Noord (voormalig Stork-terrein) die grenst aan de Wittenburgervaart.

De werkgroep VOC-kade is in 2013 ontstaan nadat de eigenaar van Oostenburg-Noord dit gebied wilde gebruiken om Oostenburg Noord meer bekendheid te geven. Dat wilde men bereiken door daar een stadstrand, horeca en evenementen mogelijk te maken. Al vanaf het begin veroorzaakten die activiteiten overlast voor de directe woonomgeving. Vanuit het Eilanden-overleg is toen een aparte werkgroep gevormd waar omwonenden van de VOC-kade aan kunnen deelnemen. Ze houden zich bezig met het tegengaan van overlast die veroorzaakt wordt door horeca, kleine en grootschalige evenementen die daar plaatsvinden aan de VOC-kade en in de middelste Van Gendthal. Klachten worden geïnventariseerd en er wordt overlegd met het stadsdeel, ondernemers en de eigenaar van het terrein. Daarbij is het doel om de aantasting van het woon- en leefklimaat door eerder genoemde activiteiten zoveel mogelijk te beperken. Ook vindt er informatieuitwisseling plaats met het Eilandenoverleg.

HANDHAVINGSVERZOEK WERKGROEP VOC-KADE 2016

Nadat een gesprek van omwonden met de uitbaters van Roest in juni 2015 niet heeft geleid tot een compromis, zijn de omwonenden aan de slag gegaan om de overlast van Roest via een andere weg aan te pakken, . Omdat ook is gebleken dat het indienen van meldingen via de horeca-overlasttelefoon geen soelaas biedt, heeft de werkgroep besloten een [handhavingsverzoek](#) ingediend bij het stadsdeel. Daarin wordt gevraagd om een einde te maken aan het illegaal gebruik van de terreinen rond het café voor evenementen. Hetzelfde wordt gevraagd voor de evenementen in de loods van de Van Gendthal. Volgens het bestemmingsplan zijn evenementen daar niet toegestaan.

Het stadsdeel heeft op 23 juni 2016 een [schriftelijke reactie](#) gezonden op het

handhavingsverzoek. Het stadsdeel geeft toe dat Roest veel meer ruimte gebruikt dan toegestaan, dat er objecten zonder vergunning staan op de terrassen en dat evenementen in de van Gendhallen niet toegestaan zijn. Het eerste gaat het stadsdeel nu aanpakken, maar de evenementen binnen en buiten wil het stadsdeel gedogen. Tegen dat laatste heeft de werkgroep nu officieel bezwaar gemaakt. Vanaf het begin hebben omwonenden bezwaar gemaakt tegen de overlast van stank en geluid maar na vijf jaar wordt nu duidelijk dat dit nooit op deze manier had gemogen. Terwijl het stadsdeel in het begin via een uitgereikt document met voorschriften aan de werkgroep liet weten dat aan alle voorschriften werd voldaan.

De werkgroep VOC-kade heeft bezwaar gemaakt tegen het besluit van de gemeente om, het gebruik van de van Gendthal en omliggende terreinen voor evenementen in strijd met de bestemmingsplannen door Roest, niet te handhaven. Waarna bij de bezwaarschriftencommissie op 3 oktober 2016 een [uitspraak](#) volgde die er in het kort op neer komt dat de gemeente inderdaad allerlei zaken onterecht heeft toegestaan maar omdat de bezwaarcommissie de verwachting heeft dat de gemeente zich in de toekomst wél aan het bestemmingsplan en de juiste procedures zal houden wordt ons bezwaar ongegrond verklaard.

De werkgroep gaat niet in beroep bij de rechtbank tegen deze uitspraak maar blijft de situatie nauwlettend in de gaten houden.

[Beslissing op bezwaar tegen omgevingsvergunning Roest, 31 augustus 2017](#)

[Bezwaar tegen omgevingsvergunning tegen tijdelijk afwijken van bestemmingsplan terras Roest, 20 april 2017](#)

[Beslissing op bezwaarschrift van 20 april 2016, 3 oktober 2016](#)

[Reactie Stadsdeel centrum op handhavingsverzoek 20 april 2016, 23 juni 2016](#)

[Handhavingsverzoek Werkgroep VOC-kade 20 april 2016](#)

[Rapport Onderzoek Beheersing Bastonen Buitenfestivals door stadsdelen. Peter Welp, september 2016](#)

[Rapport naar een aanvaardbaar geluidsniveau bij evenementen. WIJ-Amsterdam, J.Stroet sept 2016](#)